

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

VIII. évfolyam.

FIUME, vasárnap 1911. április 2.

75. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Felölös szerkesztő:

MURAI JENŐ

Előfizetési ár:

Egész évre 24 kor. Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.

Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A TENGERPART

Állami és magántisztviselőknek házhoz szállítva negyedévi 3 koronába, tehát csak napi 4 fillérbe kerül.

Az évnegyed alkalmával kérjük ama tisztviselőket, kik eddig nem tartoznak lapunk előfizetői sorába, hogy belépési szándékukat „A Tengerpart” kiadóhivatalában, Grad. del Sasso Bianco 3. (Wurzer ház), I. emelet személyesen, posta vagy telefon útján (telefon sz. 229.) jelentsék be, mire a lap rendes házhozszállítása iránt azonnal intézkedünk.

„A TENGERPART”
kiadóhivatala.

Fiume a Házban.

A miniszterelnök a képviselőházban tegnapelőtt mondott nagyszerű beszédét, melyben a félrevezetésekkel szemben a kormányzó működését rendkívül meleg hangon védelmezte, a „Budapesti Napló” a következő cikkben méltatja:

A mai ülésben a fiumei vitát vezérelte a miniszterelnök. Ez a mai fejtegetés is nagyrészt eredeti, tényekben gazdag előadás volt. Megmagyarázta Héderváry, hogy Fiume elhorvátosításának vádjá milyen alaptalan és hamis jelző. Fiume eredetileg olasz város volt, de

„A Tengerpart” tárcája.

Passzióflórák.

Egy este, mikor Jack Aigrefeuille még nem volt az a híres festő, amivé később lett s mikor szerény és dicsőségszomjas kezdőként bolyongott Délfranciaországban, hogy a vidék szépségeit és fényhatásait megrögzítse vásznán, egy este, mikor ép a Tombalairé kapui előtt elterülő halmos mezősgében sétált, alkonyatkor megállt egy különösen festői ponton.

Az ösvény, mely kigyóvonalonban felfelé törekedett az egyik domb lankáján, szinte ráhajolt egy hatalmas kertre, amelynek fenyői ott haldokoltak a festő lábainál; nem látszott más, mint egy fekete lombtenger s azon túl feneketlen hegyszakadék, melybe belezuhanhat a nap. És amikor Aigrefeuille hátratekintett, zöld lombbal borított lugast látott maga mögött.

Egy fiatal leány, feikapaszzkodva az alacsony falra, elérni igyekezett a lombos gallyakat. Meztelen karja ott csillogott az üdezőld alapon.

Passzióvirágot szedett, ezt a különös, halványzöld virágot, amelynek szirmai közt a hívő megtalálni véli az Ur kintatásának eszközeit, a szöveget, a kalapácsot és a töviskoronát.

A fiatal leány karcsu volt és kecses. Hosszu lábszárakkal és gyermekes hajviselettel. Gyengéd és határozott arcvonásai a bronz

csupán egy sziget egy horvát tenger közepén. A városok pedig úgy fejlődnek, hogy magukba szívják környékük lakosságának egy részét. Természetes, hogy Fiume is így fejlődik. Magába szívja a környék horvát lakosságát. S ha ettől horvátosodik, akkor ez csak a természetes fejlődés eredménye, melyet elősegíteni nem kell, megakasztani pedig nem lehet. Ennek a természetes fejlődésnek ugyancsak természetes folyománya azután, ha Fiumében mind egyre több horvát pénzintézet, horvát vállalat keletkezik s ha e vállalatok mind több horvát munkást foglalkoztatnak. De ezekkel együtt — hál' Istennek — szaporodnak a magyar pénzintézetek, magyar vállalatok és magyar munkások is.

Ennek a fejlődésnek eredménye az is, hogy a speciális olasz párt most már két választáson kisebbségben maradt. Pedig a városi fejlődés kérdései is, a választók jegyzékének összeállítása is olyan feladatok, melyek az olasz városi párt kezébe vannak letéve és ez az olasz városi kormányzat már csak bizonyára nem horvátosít.

Ne lássunk — mondá a miniszterelnök — minden fiumei horvátban ellenséget, mert ez ép oly igazságtalanság, mint amikor a magyar törvények végrehajtását megtagadó város minden olasz lakosában magyarbarátot akarunk látni. Engedjük, hogy barátunk lehelesen mindenki, aki az akar lenni. Gyanúsításokkal pedig senkit magunktól el ne idegenítsünk. Mert a gyanúsítás nagyon rossz politika.

A beszédek nagyon érdekes része volt az,

színet viselték.

Finom metszésű ajkai körül a felső valamivel kisebbnek látszott az alsónál, mely némi duzzadsággal ráhajolt a felsőre. A leányé amaz arcok közé tartozott, melyeket soha többé nem lehet elfelejteni. Aigrefeuille, ez a különös és jellemző szépség annyira lebilincselte, hogy egy ideig szótlánul bámulta az idegent. A leány észrevette a férfi feltűnő viselkedését s szemében a bosszúság tekintetével leugrott a falról és elsietett, magával vivén egy egész garmadát a fájdalmas, sápadt virágból.

Jack sokáig ábrándozott e nagyszerű leányalakról. Szeme előtt gyakran ott lebegett barna karjának elegáns és izmos körvonala, karcsu teste és szájának jellegzetes szépsége. Egész sereg vázlatot rajzolt róla vázlatkönyvébe, aztán lassan-lassan megfeledkezett róla.

Jack Aigrefeuille meghódította magának a sikert. Amit tájképeivel nem tudott elérni, azt kivívta magának arcképeivel: hírnévre tett szert. Immár gazdag volt és nagynevű, arcán ott ült az önbizalom kifejezése és többé senki sem ismert volna benne arra a sovány fickóra, aki valamikor beköborolta a délfranciországi mezőséget.

Egy télen, melyet Rómában töltött a francia nagykövetség egy estélyen a sors összehozta egy szép fiatal nővel, akinek arca unalmat és kedvetlenséget árult el. Aigrefeuillenek

mely Apponyi Albert fölszólalásával polemizált. A függetlenségi tanár-vezér az ő szokásos frázisgyártásával foglalkozott és talán azért, mert az így szépen hangzik, megállapította a szentenciát:

— Fiumében olasz politikát csinálni, magyar politika. Horvát politikát csinálni összbirodalmi politika.

Hát erre a nagy mondásra aztán alaposan megfelelt a miniszterelnök. Először megállapította, hogy ma összbirodalmi politikáról beszélni anachronizmus, mely legföljebb arra lehet jó, hogy a király és a nemzet kölcsönös bizalmát megingassa. Aki tehát ezt a fantomot emlegeti, nem jó szolgálatot tesz nemzetének. Másodszor a maga mélyen szántó éleslátásával történelmi alapon korrigálta Apponyi tévedését. Elmondta, hogy igenis, az egész dalmát-horvát tengerpart eredetileg horvát lakosságát az abszolutizmus idején erőszakkal s hatalmi nyomással elolaszosították. Ez akkor, amikor még nem volt olasz királyság és amikor a dinasztianak még jelentékeny olasz birtokállománya volt, összbirodalmi érdek lehetett. De a helyzet megváltozott. Az összbirodalmi eszme elavult. Az olaszosítás érdeke is megszűnt. Az abszolutizmust pedig alkotmányosság váltotta föl.

Ez az alkotmányosság aztán a fejlődés során természetesen, automatikusan visszadta a tengerparti lakosság eredeti, született horvát mivoltát. Ma sem a horvátosításhoz, sem az olaszításhoz semmiféle dinasztikus, vagy pláne összbirodalmi érdek nem fűződik. Az-

ugy rémlett, mintha ez arcot már látta volna, de nem jutott eszébe, hogy hol és mikor? Azután hirtelen összerendezte. Tíz év múlt el azóta, de a büszke, kissé duzzadt ajkat nem tudta volna elfelejteni! Bemutatta magát a hölgynek. Planose asszonynak hívták s felesége volt az egyik követségi attasénak.

Negyedórai társalgás után a festő hirtelen evvel a kérdéssel fordult a hölgyhöz:

— Szereti-e még a passzióvirágot?

A fiatal asszony meglepetten nézett rá.

— Nem értem önt, uram.

— Hát már megfeledkezett Tombalaireről?

Planose báróné halkán felkiáltott:

— Hogyan? Ön volna az a fiatal festő,

aki egy este olyan hosszasan bámult rám? Valóban, nekem is úgy tetszett, hogy önt láttam már valaha. De miképp ismerhetünk egymásra oly hosszú idő múltán?

Planose báróné módfelett unatkozott Rómában. Lassankint a maga büvkörébe vonta a férfit, a híres festőt, aki csupa gyengédség és figyelem volt irányában.

Gyakran találkozott, együtt sétáltak s ilyenkor miről csevegtek volna, ha nem a szerelemről. Mert Jack Aigrefeuille szerette a fiatal asszonyt, noha érzelmeiről szóban sohasem tett említést.

Egy este, aztán mikor meglátogatták Hádrián villáját, s egy vadon bozóttal benőtt tisztáson álltak két vöröslő romfal közt, Jack hirtelen így szólott:

előtt pedig éppen megfordítva volt, mint ahogyan Apponyi mondta, mert nem a horvátosítás, hanem az elolaszosítás volt az összbirodalmi program. Nyilvánvaló, hogy Apponyinak vagy csak a frázis tetszett, vagy talán csak hallott egy harangszót, de nem tudta honnan. A közjog kiszemelt, de történelmi és ténybeli alapon keservesen lecáfolt professzora mindenestre megérdemelte a miniszterelnök vágását:

— Disztingváljunk a tények közt, mert a régi latin közmondás szerint aki jól disztingvál, az jól — *tanit*.

A fiumei politikáról szóló fejtegetését különben a miniszterelnök jól kezdte és jól végezte. Azzal kezdte, hogy Fiume területi hovatartozásának kérdése a 68-as törvénytől véglegesen eldöntetett, az tehát csak Magyarországé lehet és nem lehet soha horvát terület. Végezte pedig azzal, hogy nem az a kérdés, ki olasz, ki horvát, hanem az, hogy ki magyarbarát. Azzal csináljuk a politikát.

Még egyszer a Pool.

A sokat tárgyalt Continental Pool szerződésről Kovács József dr. az Adria tengerhajózási társaság igazgatója egy fővárosi újságról előtt hosszabban nyilatkozott. Az érdekes fejtegetést egész terjedelmében itt közöljük:

Az előbb teljesen rendezetlen kivándorlási állami ellenőrizhetése céljából tudvalevően Széll Kálmán miniszterelnöksége idején 1901-ben hozta meg a magyar parlament a kivándorlási törvényt.

Az akkori kormány a két legnagyobb német hajóstársasággal próbálkozott, hogy ezek egy fiumei vonalat rendezzenek be. Azonban e vállalatok csak milliós szubvenció ellenében lettek volna hajlandók ezt megcsinálni.

A meddő kísérletezés után az Adria kezdeményezésére Anglia egyik legelső és a világ egyik legtekintélyesebb hajósvállalata, a Cunard társaság, Tisza István miniszterelnöksége alatt minden állami segítség nélkül megindította a fiume-newyorki közvetlen járatokat és 1904-ben szerződésre lépett a magyar kormánnyal a magyar-amerikai vonal szervezése ügyében.

Az új vonal elsősorban a *Nordatlantischer Dampfer Linien-Verband* kötelékébe tartozó társaságok magyarországi üzleti érdekeit érintette. Ezt a szövetséget röviden Poolnak nevezik a közöttük levő üzleti viszony szabályozása után.

A Pool ugyanis azt jelenti, hogy a társa-

— Tudtam, hogy Őnt viszont fogom látni, ahogy egyáltalán nem tudtam elfelejteni. De azt hiszi-e Ön, hogy a sors csupán azért hozott bennünket össze újra, hogy csak jóbarátok legyünk? Elkerülte az Ön figyelmét, hogy mi történik velem?

— Ne folytassa — szólt halkán a nő.

Jack átölelte.

A hölgy önfeledten suttogta:

— Jack, Ön nem szerethet jobban, mint ahogyan én szerettem.

Ezentúl folytonos lázban éltek. Planose bárónő megkísérelte küzdeni szerelme ellen. Aigrefeuille igyekezett megnyugtítani, eloszlatni aggodalmait. Meg akarta szöktetni, hogy aztán feleségül vegye. Mit törődött a világ véleményével. A fiatal asszony, aki félnélkebb volt, habozott. Végre igent mondott.

Már minden elkészület meg volt téve az elutazásra. Aigrefeuille megváltotta a Nápolyig szóló hajógyet, innen Konstantinápolyba szándékozott menni a szökevénypár.

A megállapított napon Aigrefeuille levelet kapott:

Jack, utazzék nélkülem! Én képtelen vagyok követni Önt. Ne is ragaszkodjék ahhoz, hogy én is menjek. Oh, mennyire csalódtam önmagamban! Én nem vagyok abból az anyagból, melyből a hősnők. A szökés pillanatában gyávaság fog el. Családom kétségbe esése, férjem haragja, a világ megvetése, a bizonytalan jövő, mind ez nyugtalanít és reménytelenül tölt el.

Én méltatlan vagyok egy oly férfi szerelmére, amilyen Ön. A maga szemével láthatja

ságok nemcsak a magyar, hanem egész északatlanti utásforgalmukat az illető társaság forgalmi jelentőségéhez képest kontingenciáiták. Mindegyik vállalat az összes forgalomból bizonyos hányad lebonyolítására van felhatalmazva. Amely vonal forgalma a hányad fölé kezd emelkedni, a viteldíjat köteles fölemelni, míg a másiknak le kell szállítani a viteldíjakat. Az árbeli különbséget az egyik kikötőtől a másikba tereli a forgalmat és így az egyensúly csakhamar helyreáll.

Az ily alapon már évek óta szervekedett Pool-társaság a legelkeseredettebb tarifaharcot indította a Cunard, sőt az Adria ellen is.

A magyar kivándorlókat negyven márkáért, tehát jóformán ingyen szállított át Európából Amerikába csak azért, hogy a hitetlen olcsósággal a fiumei vonalra hálalós csapást mérjenek. Másrészt pedig az Italia nevű mellékvállalatokkal közvetlen járatokat indítottak az Adria áruszállító vonalain és lehetetlen áron konkurráltak az Adria áruszállítómával.

A Cunard és az Adria azonban nem törtek össze, hanem állották a harcot, míg végre a tarthatatlan állapotnak 1901 utolján úgy vetettek véget, hogy a tarifaharcot leszerelték és mert a vonalak az akkori törvény alapján idegen kikötőkre nézve koncessziót még nem kaphattak, a kormány az Adriát hatalmazta föl ideiglenesen arra, hogy észak felé is indíthasson utakat, ha ezek Fiuméből hely hiányában el nem indíthatók, vagy utlevelük északi kikötőbe szól és ha egyébként kivándorlásuk ellen törvényes akadály fenn nem forog.

Ez a megoldás, bár egy érdeket sem elégitett ki, mégis alkalmas volt arra, hogy a következményeiben annyira veszedelmes tarifaharcot megszüntesse és a vállalatok között némi békét teremtsen.

A helyzet ideiglenessége és a gyakorlatban fölmerült sok inkonvenencia arra indították a Wekerle-kormányt, hogy 1909-ben új kivándorlási törvényt hozzon a régi helyébe. Ebben megadatott a lehetősége annak, hogy idegen kikötőkre nézve is lehessen engedélyt adni. A kormánynak ugyanis az volt a célja, hogy az országban engedély nélkül „delgozó” vállalatok működését a törvény által lehetővé tett állami ellenőrzés alá vonhassa és e vállalatok is a törvény rendelkezéseinek betartására szoríthassa. A Wekerle-kormány hosszú időn át tárgyalt a kontinentális Poolbeli társaságokkal, anélkül azonban, hogy valami megegyezésre jutott volna, úgy hogy a függőben maradt kérdés megoldása a mostani kormányra maradt.

A törvényhozás elé terjesztett szerződések elleni vehemens támadások nézetem szerint indokolatlanok. Az országban gyakorolt üzletük tekintetében ugyanis a vállalatok a magyar törvény pontos betartására vannak kötelezve,

immár, hogy silány vagyok. Nem szerettem Önt oly mértékben, mint azt magam hittem. És mégis szívesen meg tudnék halni Önért! Felejtsen el, Ön képes lesz erre. Az Ön élete oly mozgalmas, oly gazdag! Az én esetem nem ez; én Önt sohasem fogom elfelejteni és sohasem tudok majd vigasztalódni azon, hogy ily ostobán eljártam a szerencsémért.

A boritékból egy fakó, száraz virág hullt ki. Passzióvirág volt, korollájában a kinszenvedés szimbólumai. Jack megcsókolta a virágot és keservesen zokogni kezdett. Másnap elhagyta Rómát.

Öt évvel később, hosszú indiai utazás után, mely alatt felejteni igyekezett, Jack Aigrefeuille visszatért Párisba. Levélszekrényében egyéb levelek közt egy gyászjelentést talált, mely Marie-Eleonora-Joséphine de la Planose bárónő Rómában, élete harmincötödik évében bekövetkezett halálát jelentette.

Jack Aigrefeuille sohasem tudta meg a szeretett hölgy halálának körülményeit. Ma hatvan éves és tagja az Akadémiának. De minden évben, szeptember havában, két hétre elutazik Párisból.

Ebben az időben évenként ott lehet látni az összakállu aggastyánt a tombalairi temetőben, ahol alkonyatkor ott térdel egy siron és ábrándozik messzetűnt, elmúlt b. Időnapokról. A sirt egészen elborítja a passzióvirág élő tömege, korollájában a kinszenvedés szimbolikus eszközeivel.

E. J.

de nincs olyan ország, amely az ő törvényeinek a saját területén túl is hatályt szerezhetne és így megoldhatatlan volt az a kérdés, hogy miképpen legyen a magyar törvény ereje az illető vállalatok külföldi kikötőire is kiterjeszhető.

A kérdés ily rendezése a tényleges helyzeten jóformán semmiféle változást sem fog előidézni. Akik észak felé akartak utazni, tehették azt eddig is és senki sem kényszerítette őket, hogy Fiume felé menjenek. A különbség csak az lett, hogy a vállalatok magyarországi utasaiért most már nem az Adria, hanem az illető társaságok maguk lesznek felelősek és az Adria működése ezentúl kizárólag a fiumei vonalra fog szorítkozni. Ez az Adriától eddigi jövedelmének egy részét elvonhatja, de másrészt felszabadítja a többfelé ágazó érdekek által okozott számos nehézség alól.

Olyan utasok, akik a törvény megkerülésével utlevél nélkül szöknek át a határon, bizonyára ezentúl is akadnak és az állami ellenőrzés feladata lesz, hogy a kivándorlásnak ezt a módját minél szűkebb méretekre szoríthassa. A vállalatok az engedély kapcsán kötelezték magukat arra, hogy az országban ügynököket nem tartanak, ilyenekről utasokat nem fogadnak el, hogy irodájuk utján csak önként hozzájuk forduló utasokkal lépnek érintkezésbe és így az ezen oldalról rettegett csábítás veszedelem nem fenyeget.

Az új rendezkedésnek a fiumei vonal forgalmára való káros hatásától nem kell tartani. Ez a vonal közel hét éves fennállása óta minden tendenciózus ráfogás ellenére is népszerűvé vált a kivándorlók között jó hírneve által és az az erőssége, hogy a magyar utas magyar kikötőben szállhat partra és egész utján a magyar lobogó alatt magyar törvény védelmében részesül — a vonal forgalmát továbbra is képes lesz biztosítani.

Tengerhajózásunk nagy kérdéseire egyébként a Pool-lal kötött szerződésnek befolyása nincsen. Az áruszállítás hajóról-hajóra fokozódó arányban növekszik Fiume és Newyork között. Kereskedőink ma már okosan tudják kihasználni az Észak-Amerikával való közvetlen hajóösszeköttetést s mindenki örömmel nézheti az áruszállításoknak a kivitelben ép úgy, mint a behozatalban való állandó gyarapodását.

UJDONSÁGOK.

— Szerkesztőségünkől. Lapunk felelős szerkesztője és kiadótulajdonosa, Murai Jenő ma a római és turini világiállítás megtekintésére két hétre Olaszországba utazott. Távollétében a szerkesztésért P. Horváth Ede belmunkatárs felelős.

— A delegáció a kormányzóság ellen. A városi állandó választmány ma délelben Corosacz Ferenc első alelnök elnöklésével rendkívüli ülést tartott, melyen Grossich dr., Thierry lovag, Kuscher dr., Duimich, Bruss, Zanella, Baccich dr., Schittar, Zangerle és Lenaz dr. bizottsági tagok jelentek meg.

Az ülés megnyitása után az elnök jelenti, hogy Zanella Rikárd, Thierry lovag, Baccich Icilio dr. és Duimich tagok aláírásával beadvány érkezett hozzá, melyben rendkívüli ülés összehívását kérték. Kérelmüket azzal indokolták, hogy a közigazgatási bíróságnak az ideai községi névjegyzék iratainak pótlása ügyében leérkezett felhívását a kormányzóság még nem küldötte át városi tanácsához.

Zanella Rikárd hosszasan motiválja az összehívás szükségességét. Tudomása van arról, hogy a közigazgatási bíróság a névjegyzék pótlására vonatkozó felhívása már napokkal ezelőtt leérkezett a kormányzósághoz. Az iratok pótlása ügyében — mint megbízható helyről értesült, — a kormányzóságon megbeszéléseket folytatnak. Ismerve a jelenlegi politikai és egyéb viszonyokat, az a gyanuja, hogy a kormányzóság nem is akarja a legfelsőbb bíróság felhívását a tanácshoz áttenni, hanem közvetlenül fogja a közigazgatási bírósághoz felterjeszteni. Javasolja tehát, hogy a delegáció keressék meg a kormányzóságot a felhívás mielőbbi átküldése iránt.

Grossich dr. felvilágosítást kér arra vonatkozólag, hogy máskor is történt-e ilyesmi. Zanella rövid válasza után az ülésen jelenlevő

Dardi Vazul tanácselnök hosszabb fejtegetésekbe kezd s azt állítja, hogy hivatali működése alatt eddig hasonló eset nem fordult elő s erre nem is emlékszik. Végleges válasza előtt tanulmányoznia kellene az idevágó törvényeket. Erre

Grossich dr. azt kérdi Zanellától, hogy a közigazgatási bíróság szóbanforgó felhívásáról hogyan értesült.

Zanella felvilágosításul közli, hogy a közigazgatási bíróság mult havi ülésén jelen volt s tudja, hogy a bíróság a pótlásra vonatkozó felhívás elküldését határozatilag kimondotta.

Grossich dr.: Akkor Zanella bejelentése alapos s azt elfogadhatjuk.

Zanella hangsúlyozza, hogy nem tiltakozást kíván, hanem csak azt, hogy a delegáció sűrűsége meg a felhívás átküldését. Az olaszra való fordítás nem tarthat oly sokáig. Ismétli fentebb ismertetett indítványát.

Thierry lovag azt kérdi, hogy van-e olyan törvény, mely a határidőt ilyen esetben megállapítja?

Az elnök: Sajnos, a törvény intézkedése hiányos!

Az elnök, minthogy több felszólalás nem történt, szavazásra teszi fel Zanella Rikárd indítványát, melyet a delegáció egyhangulag elfogad.

Ezzel az ülés véget ért.

— **A sajtó Fiuméről.** A napilapok legfőbbje külön cikkben foglalkozik a fiumei kérdéssel abból az alkalomból, hogy a képviselőházban vita keletkezett a kormány Fiumét illető politikája felől. A cikkek nagyjából nélkülözik a kellő tájékozódottságot s ezért fejtegetéseik sem felelnek meg mindenben a tényeknek. A „Pesti Hírlap” tegnapi száma vezércikkben foglalkozik Fiumével, „A fiumei kétféjű sas” címen. A cikk számos ténybeli tévedést tartalmaz, végső konklúziójában azonban rátalál a helyes utra s ezért a cikk e részét a következőkben közöljük:

„Sem Fiume olasz jellegének fentartása, sem Fiume elhorvátosodásának eltűrése nem lehet végcélunk. Bizonyos, hogy jobb a barát, mint az ellenség, de ki biztosít afelől, hogy holnap nem lesz ellenséggé az is, aki ma még barátunk mutatja magát? És bizonyos, hogy jobb, ha a barátomnak juttatok, mintha az ellenségemnek. De a legbiztosabb, hogy ami az ellenségemé, az nem az enyém és hogy ami a barátomé, az sem az enyém. Hallgassunk hát a „chimérral” is és a „természetes folyamattal” is, mert itt csak „magyar élehetlenség” lehetne joggal beszélni.

A magyar Fiume lehet csak a végcél s nem az olasz s nem a horvát. Akár olasz, akár horvát mindenestre könnyebben válhatik le a szent koronáról a „külön test”. Ha olasz: végeredményben a centralista törekvések nyernek általa, mert az összbiróalmi érdek az, hogy minél több kompakt ellentétes nemzetiségi terület legyen egymás mellett. Minél tarkább összevisszaságban viritanak a színpalotok a néprajzi térképen: annál inkább van szükség egy erős, egykezü, egységes centralis hatalomra. Ha pedig horvátta lesz Fiume: általa a trialistikus törekvések nyernek csak, mert a trialista érdek az, hogy a szíávság elhárítson minden oly akadályt, mely faji éket ver közé s így az ő külön államtestbe való tömörülését hátráltatja.”

— **Fogadás a kormányzóknál.** Wickenburg István gróf kormányzó és neje, Pückler-Limpurg Zsófia grófné csillagkeresztes hölgy ma délután tartották ez évadban utolsó fogadónapjukat. A fogadáson nagyszámú fiumei előkelőség jelent meg.

— **Az első Dreadnought neve.** Bécsi jelentés szerint a király elrendelte, hogy az épülőfélben levő első huszezer tonnás csatahajót „Viribus unitus” névre kereszteljék s jóváhagyta a haditengerészet intézkedését, hogy az első Dreadnoughtot június 24-én bocsássák vízre.

— **Károly Albrecht főherceg Fiumében.** Károly István főherceg fia, Károly Albrecht fő-

herceg tegnap délelőtti az „V.” számú torpedóhajón Lussinpiccolóból Fiuméba érkezett. Az ifjú főherceg még a délután folyamán vissza-indult a torpedóhajón Lussinpiccolóba.

— **Eskütétel.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter Meynier Jenőt, a m. kir. tengerészeti hatósághoz fizetéstelen miniszteri segédfogalmazónak nevezte ki. Meynier a hivatali esküt ma délben tette le Wickenburg István gróf kormányzó, a tengerészeti hatóság elnökének kezébe.

— **Kinevezések az Adriánál.** Az Adria tengerhajózási részvénytársaság igazgatósága tegnapi igazgatósági ülésén Klein D. A. cégvezető-hajózási főfelügyelőt és Roland Sándor cégvezető műszaki főfelügyelőt **aligazgatókká**, Kemény Ödönt titkárt **főtíkárrá**, Sugár Ödönt és dr. Priviczky Endrét **titkárokká** nevezte ki.

— **Kinevezések.** A miniszterelnök Csempe Gyulát, a m. kir. tengerészeti hatóság számvevőségénél alkalmazott fizetéstelen irodasegéd-tisztet a kir. kormányzósághoz végleges minőségű fizetési irodasegéd-tiszté és Franco Manó kir. kormányzósági napidíjast ugyanoda fizetéstelen irodasegéd-tiszté nevezte ki. — Székely Ferenc igazságügyminiszter Jókay Sándor dr. fiumei kir. törvényszéki joggyakornokot a fiumei kir. törvényszékhez jegyzővé nevezte ki.

— **Az ideai fősorozások.** A városi katonai ügyosztály értesítése szerint a fősorozásokat május 20, 21 és 22 napjain tartják meg. A fősorozások katonai és polgári bizottság előtt lesznek.

— **A Danubius Dreadnought rendelése.** Montecuccoli gróf tengernagy, a haditengerészet parancsnoka ma írta alá az egy Dreadnought, két cirkáló és hat torpedóhajó építésére vonatkozó megrendeléseket, melyek 60—70 millió koronát tesznek ki. A rendelőlapot nyomban expedálták s **Budapestre, Ganz és Társa Danubius hajógyár** igazgatóságának küldötték.

— **Magyar képviselők Rómában.** A képviselőház tagjai, akik a római világiállítás megtekintésére Rómába utaznak, Fiuméből április 10-én hétfőn este a „Salona” gőzessel indulnak el Anconába. Dessewffy Arisztidnél, a képviselőház elnöki tanácsosánál eddig a következők jelentkeztek az olaszországi kirándulásra:

Berzeviczy Albert, a képviselőház elnöke és neje, Kelemen Béla és neje, Vadász Lipót, dr. Inczedy Samu, Bartal Aurél volt főispán, Szivák Imre és neje, Paizs Gyula, Dániel Gá-

bor és neje, Angyal József, a képviselőház háznagya, Tagányi Sándor, Smith Károly, Kende Péter, Jármay Béla. A részvételre még több képviselő fog jelentkezni.

A képviselők küldöttségéhez Fiumében ifj. Vio Antal dr. képviselő is csatlakozik.

— **Április bolondja.** Szinte történelmi hagyományyá lett, hogy minden év április elsején a falhoz állítunk valakit. Az eltávozott Karnevál ezt az egy napot az élcelődésekre hagyta hátra s ma bizonyára ország-világban ismét történetek többé-kevésbé ötletes felületek. Az égbolton pontban délben a holdat láthatni, a gyomorrontás kitünő ellenszere a gombostű, Zanella bucsut mond Fiumének s remete lesz Friulban, a második Dreadnought a Danubiusnál készül, pozitív értesülés szerint Balla szintársulata a Comunáléban fog játszhatni s még számos ilyen áprilisi felületes tartotta izgalomban ma a Piazza Dante törzssétálót. A legsikerültebb áprilisi tréfát azonban egyik olasz laptársunk sütötte el, mely szenzációként közli, — hogy a Bergudin történő robbantási munkálatoknál, — hol egyik fiumei magyar estilap értesülése szerint a tegnapelőtti balesetnél **ötven métermázsás** kövek hullottak egy fabódé tetejére, egy földalatti utra, csontleletekre, régi karperecekre és egyéb régiségekre bukkantak. Erre a hírre, mely az olló révén valószínűleg átsétál más lapokba is, bizonyára népvándorlást rendeznek a könnyen hívó és mindig becsapható emberek Bergudi felé. A „Popolo”-nak egy másik helyi kacsája pedig az a hír, hogy ma este a honvédkaszárnya tetején nagy tűzoltógyakorlat lesz s a tetőről az utcán kifeszített mentőponyvákba fognak az alszerencsétlenek leugrani. Április elsejei híreknek kizárólag április 1-én ezeket is elfogadhatjuk, hiszen a mulieria derék tagjai már nevetőgörcsök kíséretében muzsikálják a falhoz állított emberek felé: április bolondja...

— **Egy tanár nejeinek rejtélyes balesete.** Salzanovich Gusztáv susáki gimnáziumi tanárt mintegy két hónappal ezelőtt a zágrábi egyetemhez neveztek ki. A tanár nyomban elfoglalta új állását, neje azonban mivel Zágrábban megfelelő lakást nem tudtak találni, továbbra is a tersattoi Boulevardon levő Kaftanich-féle villában lakott. Salzanovich azonban a napokban már talált lakást s nejeinek tegnap kellett

Meghívó

a Tenger melléki Bank és Takarékpénztár
Részvény-Társaság Susák

XV. rendes közgyűlésére,

mely folyó évi április 2-án, d. e. 10 órakor
tartatik meg a következő napirenddel:

1. Az igazgatóság jelentése az 1910-iki mérleg benyújtása és a tiszta nyereség felosztása iránti javaslat.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. A felmentvény megadása az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak.
4. Az igazgatóság kiegészítése.
5. Indítvány a társulati alapszabályok 26, 28 és 35-ik §-ának megváltoztatására.
6. Esetleges egyéb tárgy (az alapszabályok 24. §-ának szemmel tartásával.)

A t. részvényesek, akik a közgyűlésen szavazati jogukat gyakorolni akarják, tartoznak részvényeiket f. hó 30-ig bezárólag a Tenger melléki Bank és Takarékpénztárnál Susákon vagy annak fiumei illetve buccarii fiókjainál letétbe helyezni.

A társulati alapszabályok 20. §-a értelmében 20 részvény birtoka a közgyűlésen jogot ad egy szavazatra.

Susák, 1911. március 24-én.

A Tenger melléki Bank és Takarékpénztár
(Részv.-Társ.) Susák Igazgatósága.

d. e. 11. 50 és d. u. 5 órakor. E kirándulásokra külön menettérti jegyeket bocsátanak ki 1.50 kor. leszállított árban és azon napra való érvényességgel, amelyen megvételtek; e jegyek az azon napon belül induló mindegyik hajóra érvényesek és feljogosítanak esie a kiránduló hajóval való visszajövetelre is.

Ika és Lovranába a „Sava“ gőzessel indulás Fiuméből d. u. 2.30-kor; menet Volosca, Abbázia, Ika és Lovrana érintésével; visszajövet indulás Lovranából d. u. 6.—, Ikából 6.30-kor és Abbáziából 7.—kor. Menetdíj oda- és vissza 80 fillér személyenként.

Portoré- és Bakariba az „Abbazia“ gőzessel d. u. 2.30-kor menet és esetleg jövet Urinj érintésével; visszajövet indulás Buccariból este 6.—, Portoréből 6.20 órakor. Menetár 80 fillér személyenként.

Abbáziába a „Lovrana“ és a „Stefánia“ szalon-gőzöskkel d. e. 7, 8, 9, 10, 11 és déli 12-kor; délután 2, 3, 4, 5, 6, 7, és 8.30 órakor. Este 8 kor külön hajó is fog Abbáziából indulni. Menetár oda-vissza 1.20 korona személyenként.

Fiuméből Abbáziába omnibus vonal a „Istriano“ gőzessel indulás Fiuméből d. e. 9.30 és 11.30 órakor, továbbá d. u. 2.45 és 4.45 órakor. Visszajövet Abbáziából d. e. 10.30 és 12.30 d. u. 3.45 és 5.45 órakor. E hajóra érvényes menetjegyek csak a gőzhajón 20 fillér árban válthatók.

— **Menetrendváltások az Ungaro-Croata vonalain.** Április 1-én lép érvénybe az Ungaro-Croata hajóstárság vonalain a nyári menetrend, mely az eddig érvényben volt menetrenddel szemben a következő járatokon tartalmaz módosításokat: Fiume—Metković A. és B. vonal, Fiume—Vallegrande—Gravosai, Fiume—Cattaro 2. sz. áruvonal, Fiume—Zeng—Zárai, Fiume—Dalmácia—Albániai, Fiume—Trieszti, Fiume—Lovranai, Fiume—Pola—Rovignoi, Cherso—rabazi, Fiume—Cirkvenica—Novii, Buccari—Fiumei, Fiume—Obbrovazzo és Fiume—Carlobago—pagoi vonalon.

Az új általános menetrend díjmentesen kapható a társaság jegypénztárainál.

Április 1-ével a volosca-lovrana partmenti vonalon egy negyedik járat létesítetik, mely Voloscából d. u. 6.20, Lovranából pedig 7.20 órakor indul.

Távirat ☛ Telefon

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, ápr. 1. A képviselőház mai ülésén Návay Lajos elnököl.

A jegyzőkönyv hitelesítése után felolvasták az interpellációs és indítványkönyvet. **Batthyány Tivadar** gróf interpellációt jegyzett be a **fiumei kérdéstről.**

Napirend szerint következik a **belügyi tárca** költségvetésének folytatólagos tárgyalása.

Mannsdorf Géza báró (Justh-párti) a vidéki városok helyzetéről beszél. A városok számtalan állami funkciót teljesítenek s még sem részesülnek állami támogatásban. Követeli, hogy a városi tisztviselők ugyanolyan döntési jogokkal részesüljenek, mint az állami tisztviselők s ezért a városi tisztviselői kar érdekében határozati javaslatot nyújt be. A tételt nem fogadja el.

Hoványi Géza munkapárti a városok segélyezését s az autonomia kiterjesztését kívánja. A városi tisztviselők státuszrendezésének megalkotása igen fontos s éppen ezért a rendőrséget is államosítani kell. A tételt elfogadja.

Preszly Elemér Justh-párti sürgeti a választói jog megalkotását s egy új országos levéltár felállítását. A költségvetés tételét nem szavazza meg.

Szuhányi Ferenc munkapárti szerint a jó közigazgatás már azon szempontból is fontos, mert a támadásokkal szemben védekezésre van szüksége az országban, ahol olyan elemekkel kell megbirkózni, akik nem tudnak beleilleszkedni a nemzet életébe. Főleg a nemzetiségi vidékeken van sok baja a tisztviselőknél. A nemzetiségi sajtó abban leli örömét, ha a legkitűnőbb közigazgatási tisztviselőt is diszkretálja. Követeli a nemzetiségi sajtó megrendszabályozását a tételt elfogadja.

Ezután szünet következett. Szünet után

Huszár Károly néppárti tiltakozik **Szuhányi** sajtóellenes támadása ellen. Nagy rossz példára hivatkozott **Szuhányi**, mert az ököritói segélypénzek körüli visszaéléseket is a sajtó derítette fel s ezért köszönettel tartozik az ország a sajtónak. A személyes becsület kérdését nem szabad az egész szabad sajtó visszaélésének betudni. A nemzetiségi küzdelem idején, mikor a vármegyék ellenállását is megtörték, egyedül a szabad sajtó volt az, mely kitartott a nemzet jogai mellett. Beszéde további részében felszólítja a miniszterelnököt, hogy akadályozza meg a galíciai zsidók beözönlését. A szabadkőművesség ellen beszél, végül pedig kijelenti, hogy a tételt nem fogadja el. Ezután az elnök a vitát félbeszakította s a Ház áttért az interpellációkra.

Elsőként **Pető Sándor** demokrata terjesztett be interpellációt az óbudai Dunahid ügyében.

Az ülés folyik.

A Ház husvétii szünete.

BUDAPEST, ápr. 1. A képviselőház folyosóján elterjedt hírek szerint a Ház husvétii szünetét április 9-én kezdi meg.

Minisztertanács.

BUDAPEST, ápr. 1. **Khuen-Héderváry** gróf miniszterelnök ma este Bécsbe utazik. Elutazása előtt ma délben minisztertanács volt, amelyen arról tanácskoztak, vajjon lehetséges-e a véderőreformot Ausztriában a 14. §. segítségével életbe léptetni. hogy a magyar kormánynek alkalma legyen a javaslatot mielőbb a Ház elé terjeszteni.

Felfüggesztett körjegyzők.

NYITRA, ápr. 1. **Crausz nyitrai megyei főispán** Zsámbokrét és Chinoran községek körjegyzői ellen vizsgálatot rendelt el, mert kiderült, hogy a polgároknak magasabb adót vetettek ki s a pénzt maguknak tartották meg. A vizsgálat kiderítette, hogy a körjegyzők nagyobb összeget harácsolnak egymódon össze. Mindkettőt felfüggesztették hivatalukból.

Atrónörökös adománya.

BUDAPEST, ápr. 1. **Ferencz Ferdinánd** trónörökös néhány évvel ezelőtt a délmagyarországi hadgyakorlatok alkalmával a máriaradnai záránokkolostort is meglekintette és érdeklődött a kolostor kincsei iránt. A trónörökös most a kolostor tornyának restaurálására nagyobb összeget küldött. A tornyot a trónörökös kívánságára husz méterrel magasabbra építik.

A hűtlen szerető sorsa.

NYITRA, ápr. 1. Ma reggel **Barta Ilona** varrónő a pénzügyigazgatóság folyosóján megleszte **Zányi Gábor** pénzügyi felvigyázót s re-

„BRISTOL” szálloda, kávéház és étterem Fiume, Deák-Corso.

Teljes komforttal berendezett 65 szobával, kitűnő kávéházzal és étteremmel. Izletes magyar, német és francia konyha, legjobb minőségű fajborok és pezsgők, valamint kávéházi italok állanak a t. vendégek rendelkezésére

Bel- és külföldi lapok.

Figyelmes kiszolgálás.

Az étteremben és a kávéházban előfizetések mérsékelt áron fogadtatnak el.

Tulajdonos: Ruzich György.

Fiatal ember, magyar és német levezető, az olasz nyelv elsajátítása végett állást keres. „Gabonakereskedő” jellegre választ kér e lap kiadóhivatalába.

Med. univ.

Dr. Stejić János

volt községi orvos és a bécsi klinika hospitánsa
belső, gyermek és női betegségekben

rendel d. e. 9—11-ig és d. u. 3—4-ig.

Fiume, Via del Municipio 2. sz. 11. emelet.
(Piazza Dante). TELEFON 241.

HUNGÁRIA-szálloda

Fiume - Viale Franc. Deák - Fiume
(a pályaudvar közelében).

KIFOGÁSTALAN KONYHA ÉS TISZTA.
:: JÓ MINŐSÉGŰ MAGYAR BOROK. ::
34 KÉNYELMESEN BERENDEZETT
:: VENDÉGSZOBA. ::
Olcsó árak! Olcsó árak!

FUNDA ANTAL A „Continental” szálló volt tulajdonosa.

Szlovákiai sós víz
CZUKORBETEGSÉG ELLEN
speciális gyógyital.
KÖHÖGÉST, REKÉDSÉGET, IDULT GYOMOR ÉS HUGYSZERV BAJOKAT
GYÖKERESEN GYÓGYÍT.
Főraktár: Stenczl és Fritsch cégnél
Fiume. Telefon 944. szám.

„Lloyd” szálloda

.... FIUME

A modern igényeknek megfelelően újjáalakítva. Az abbáziai hajók közvetlen közelében. Elsőrendű vendéglő az épület földszintjén - Családok kedvenc találkozó helye.

Mérsékelt árak.

Navarro Hugo és Tsa
tulajdonosok.

Reggelizés előtt félpohár

Schmidthauer-féle

Használata valódi áldás gymorhajosoknak székszorulásban szenvedőknek.

Kapható Fiume és vidékén minden gyógyszerárban és jobb fűszerüzletben.

Igmándi keserűvíz

Az elrontott gyomor 2—3 óra alatt teljesen rendbehozza.
Kis üveg 40 fillér.
Nagy üveg 60 fillér.

volna Zágrábba utazni. A takarítónő tegnap reggel is mint rendesen, felkereste a tanár nejét, hogy a házi teendőket elvégezze. Mikor belépett a háziasszony szobájába, megrendítő látvány tárult szemei elé: a szoba padlózata lángban állott, az összedobált ágyban pedig nagy vértócsa között feküdt Salzanovichné.

— A takarítónő megrémülve kezdett segítségért kiáltozni, — a háziasszony pedig elhaló hangon kérte őt, hogy hívjon gyorsan orvost. Az orvos, miután megállapította, hogy a revolvergolyó az urnő májába hatolt s azt gyors orvosi műtéttel kell eltávolítani, nyomban intézkedett a megsebesült asszonynak a peccsnei szanatoriumba való szállítása iránt. A szanatoriumban a tanár nejét azonnal megoperálták s noha sikerült a golyót eltávolítani, az orvosok mégis kijelentették, hogy az asszony állapota válságos.

A sebesülést rejtelmessé teszi Salzanovichné magatartása, aki a történetekről nem akar felvilágosítást adni. Később pedig olyan magyarázatot adott a sérülésre vonatkozólag, melyet az orvosok nem vehetnek komolyan. Előadása szerint a revolver az éjjeliszekrényen volt a lámpa mellett, melynek lángja a fegyvert áttűzestette, úgy hogy egyik töltény felrobbant s az asszony testébe hatolt. A löporláng aztán meggyújtotta a szőnyeget, melytől tüzet fogott a padlózat is. A szerencsétlenség, illetve öngyilkosság okára vonatkozólag sok ellenőrizhetetlen hír kering. A legvalószínűbb azonban ama feltevés, hogy a tanár neje a revolver elsütése után izgatottságában leverte a lámpát az éjjeli szekrényről, mely aztán felrobbant s felgyújtotta a szobát. Az esetről táviratilag értesítették az életunt asszony férjét, a rendőrség pedig megindította a vizsgálatot.

— A Fiumei Szabad Liceum tegnapi előadója *Mánczos* Zoltán tanár a művészi grafikából tartott rendkívül érdekes előadást, melynek értékéből a vetítógép makrancossága és a gondosan összeválogatott diapitívok kevésbé sikerült volta sem vont le sokat. Ez alkalommal a sokszorosító grafika technikáját és legkiválóbb művelőit ismertette. E technikát a magasnyomás ismertetésével kezdte, fametszetű és a linoleum metszetű művek bemutatása kapcsán. A mélynyomat fajtái a rézmetszet, rézkarc, agnotika, mezzotinto és az algrafia. A grafikus művészet, mindenütt az adott anyaghoz alkalmazkodik. A siknyomás fajtái: a körrajz (litográfia) és a színnyomás. A nagyon tanulságos előadást a sokszorosításra tekintettel nem lévő művészi grafika ismertetési fogja követni a ceruza- és krétarajz, a festék-, toll- és aquarel. A közönség nagy tapssal és hálás köszönettel honorálta a felolvasást.

— Városi színház. Az olasz opera-stagione ma este Massenet „Manon” operáját mutatja be A) turnusban. Az előadást vasárnap este B) turnusban megismétlik. A címszerepet Cervi-Caroli Ersilda kreálja.

— Halálozás. Szabély Antal földbirtokos, 48/49-iki honvédszázados, volt országgyűlési képviselő március 29-én, életének 89-ik esztendejében rövid szenvedés után Kalocsán elhunyt. Temetése nagy részvét mellett március 30-án ment végbe. Az elhunytban néhai Tóth Géza Adria igazgató özvegye atyját gyászolja.

— A «Satellit» Fiumében. A „Satellit” haditengerészeti állomáshajó, amely résztvett a

napokban Vilmos német császárnak tiszteletére rendezett flottaparádén, tegnap délben visszaérkezett a kikötőbe.

— A «Quarnero» Evezős Egyesület közgyűlése. Tegnap este folyt le a Róda helyiségében a helybeli magyar „Quarnero” evezős egyesület XXVII. évi rendes közgyűlése, mely mozzanatnak fontos jelleget kölcsönöz ama körülmény, hogy az egyesület ennek kapcsán mintegy újjászületését ünnepelte. Az 1903. évi tönkremenés után egy ádáz elemi vihar folyamánként, tavaly a Mária Terézia-mólón lefektetett vágány az előbbinél is nagyobb válságba sodorta az egyesületet, melyből azonban csekély számu tagjainak nagymervű áldozata, valamint a helybeli magyar társadalom támogatása folytán sikeresen és győztesen emelkedett ki, mint azt a móló külső részén diszelgő uj otthon fényesen bizonyítja.

A választmány egyes tagjai felolvasták jelentésüket, melyeket a közgyűlés tudomásul vett. Majd rákerült a sor a választásra, minek következtében a jövő évi választmány így alakult: elnökké egyhangulag *Roediger* Ernő min. osztálytanácsost, révkapitányt választották meg. Alelnökök lettek: *Lampel* Béla és *Stolzenberg* Lajos. Titkár: *Sóváry* Béla, jegyző: *Krahl* Miksa, pénztáros: *Steiner* Ernő és *Politzer* Soma, háznagy: *Dénes* Adolf, szertáros: *Simkó* József. A tömegesen jelentkezett új tagok feletti szavazás után a gyűlés zajos éljenzés közt véget ért.

— Személyi hír. *Vio* Antal dr. országgyűlési képviselő, ma reggel Fiuméba visszaérkezett.

— A matróz balesete. *Londis* Anasztáz a kikötőben horganyzó „Illyria” nevű gőzös matróza tegnap szerencsétlenül járt. Egy petroleum lámpa a lábára esett s a felrobbant petroleum meggyújtotta a nadrágját. A matróz kiáltásaira több társa sietett segítségére és sikerült is az égő nadrágot eloltani. *Londis* azonban súlyos égési sebeket szenvedett, úgy, hogy beszállították a kórházba.

— A kikötőből. Április 1. Érkezett: „Széchenyi” magyar gőzös Marseilleből, üresen; „Gallipoli” olasz gőzös Bariból, 200 kosár gyümölcsessel és 10 tonna vegyes áruval; „E. W. Dalgas” dán gőzös Velencéből üresen. Indult: „Sanct Johann” német gőzös Algerba, üresen; „Tonci” orsztrák gőzös Gravosába, 200 tonna búzával.

— A lelkesi hivatal költözködése. A római katolikus lelkesi hivatal ez uton is közli, hogy irodahelyisége mártól kezdve a Via Edmondo de Amicisen lesz az anyakönyvi hivattal szemben.

— Elítelt testvérgyilkos. Február harmadikán — mint annak idején megirtuk, — *Peterz* Mátyás 56 éves castuai illntőségű, Voloscán lakó földműves hagyatéki kérdések miatt baltával agyonverte vak bátyját. Az országuton elkövetett testvérgyilkosság ügyében tegnap itélkezett a trieszti esküdtszék. Az esküdtszék a gyilkost tizennégy évi kemény börtönre ítélte. A bíróság ezenkívül *Peterz* éventint többszöri börtönre és a gyilkosság évfordulóján való magánzárkára is ítélte. Az itélelhozatal éjféltől történt meg.

— Kirándulások a tengeren. Holnap vasárnap, f. hó 2-án — kedvező idő esetén, — az Ungaro-Croata a következő kirándulásokat rendezi:

Cirkvenicába és Noviba a „Szamos” termes gőzössel délelőtt 8.45 Noviig és d. u. 2-kor Noviig, visszajövet Indulás Noviból d. e. 11.15 és d. u. 4.20-kor, *Cirkvenicából*

A tavaszi idényre

megérkeztek már az összes újdonságok női ruhaszövetekben, selyemárakban, diszsinorokban betétekben stb. stb.

Ezenkívül a következő alkalmi árakat nyújtjuk, a mig a készlet tart:

Ruhaszövetek, sávosak és karirozottak dupla szélesen 80 f.-tól 1.20

Tiszta gyapjuszövetek minden divatszínben, méterje K. 2.—

Ruhavászon divatszínben méterje K. 1.—

Voil de laine, tiszta gyapju méterje 68 f.-tól 1 K.-ig

Voil de coton garantált színek méterje K. —.50

Fekete satin alj volant-al darabja K. 3.50

Csipkefátyol, automobilra darabja K. 1.30

Himzett plüs asztalterítők darabja K. 11.—

Bon fames volant-al himzett tül darabja K. 7.55

Ágyelők, smyrna utánzat rojtokkal darabja K. 4.—

Női ingek, kézzel himezve darabja K. 3.—

Damaszt kávegarnitura 6 szalvétával K. 3

Hosszu à jour harisnya párja K. 1.—

Keztyük utánzat bőrből párja K —.50

Nagy tétel fiu alsóruhákban 3 sorozat à 90 K. 1.— és 1.10

Voilbluz, legujabb alak darabja K. 3.50

Szövet- és perkaliminták bérmentve.

M. WEISS

áruháza

FIUME, Corso II
Trieste, Corso 9.

Szabott árak!

PALACE

SZÁLLODA

Budapest, Rákóczi-ut 43.

RENDES SZIDOR

személyes vezetése.

150 fényesen berendezett szobával, külön lakosztályokkal, a legmagasabb igényeknek megfelelően felszerelve. Szobák 4 koronától.

A szálloda éttermeiben kolozsvári Pongrácz Lajos esténként hangversenyez.

Elsőrendű magyar és francia konyha.

Pilseni sör.

Teljes pensio 10 koronától.

Elsőrendű borok.

∴ Unterreiner János volt alsó-tátrafüredi vendéglős vezetése alatt ∴

Sürgönczim: Palacehotel, Budápest.

volverrel rálőtt. A varrónő ezután önmaga ellen fordította a fegyvert, Barta Ilona tettét azért követte el, mert a fővigyázó hűtlenül elhagyta őt. Mindkettőt súlyos sebbel a kórházba szállították.

Megnyílt a tavaszi vásár.

BUDAPEST, ápr. 1. A Tavaszi vásár ma nyílt meg. Az ünnepies megnyitáson Hieronymi kereskedelmi minisztert Kálmán Gusztáv államtitkár képviselte. A vásáron mintegy 500 vidéki kereskedő jelent meg. A forgalom nagyon igérkezik.

Elítelt katonaszabadító.

TEMESVÁR, ápr. 1. A törvényszék Blau Ferenc volt közshadseregbeli altisztet, aki pénzért számos katonaszabadítást követett el, egy évi börtönrre ítélte.

A csalódott leány szerencséje.

TEMESVÁR, ápr. 11. Csodálatos módon menekült meg Topicer Julia temesvári urileány a haláltól. A leányt katonatiszt kedvese elhagyta, mire elhatározta, hogy öngyilkos lesz. Ma reggel a vágányokra feküdt. Az arra haladó személyvonat az életunt leányt a vágányok közé dobta, úgyhogy az egészvonat keresztülment felette. A szerelmében csalódott leányt, aki csak kisebb horzsolásokat szenvedett, a kórházba szállították.

A dalmát választások.

ZARA, ápr. 1. A tegnapi pótválasztásoknál a tizenegyedik dalmát kerületben Vuketić szerb pártit választották meg.

A bécsi népszámlálás.

BÉCS, ápr. 1. A bécsi népszámlálás megállapította, hogy Bécs összlakossága 2,030.830 lélek, köztük 98.400 cseh. 1900-ban Bécs összlakossága 1,677.000 volt, köztük 102.970 cseh.

Elveszett gőzös.

ANTWERPEN, ápr. 1. Az itteni kikötőbe tartozó „Cap Sparte” gőzös tizenhét főny legénységgel és sok utassal, március eleje óta eltűnt. A gőzös Swanseaből tartott Palermó felé, de eddig nem érkezett be Palermóba.

Leleplezett vonat-fosztogató banda.

BÉCS, ápr. 1. Az itteni állomáson letartóztatták Koval Vince vasúti tisztviselőt, aki hat hónap óta rendszeresen megdézsmálta a tehervonatok áruit. A hűtlen tisztviselőt csak hónapokig tartó legszigorubb nyomozás után sikerült elfogni oly módon, hogy házkutatást tartottak nála. A házkutatás feltűnő eredménnyel járt, mert megállapították, hogy több 100.000 korona értékű áru van Koval lakásán felhalmozva. Koval bevallotta, hogy főnöke volt egy rablóbandának, amely rendszeresen fosztogatta a tehervonatok rakományát. A bűntársait eddig nem sikerült kinyomozni.

Nardelli utódja.

ZÁRA, ápr. 1. Arra a hírre, hogy a lemondott Nardelli dalmát helytartó állását egyik Thun gróffal töltik be, egy dalmát képviselő megintervjuolta Bienerth osztrák miniszterelnököt. A miniszterelnök kijelentette, hogy az új helytartó személyét ő még nem ismeri s egyébként neki is kérdészködni kell az ügy állása felől.

A mentőcsónak áldozatai.

BÉCS, ápr. 1. Tegnap délután 3 tizenhat éves ifju a Duna-csatornán egy mentőcsónakkal játszott. A csónak elszakadt kötelekétől és oly erősen vágódott egy tutajhoz, hogy a három fiu a vízbe zuhant. Az egyik azonnal ki tudott menekülni a vízből, a másikat csak fuldokolva lehetett a vízből kimenteni, a harmadik azonban belefult a csatornába.

Négyszáz ház leégett.

LEMBERG, ápr. 1. Dublonyban Sambor mellett 400 parasztház leégett.

Uj aviatikai rekord.

PÁRIS, ápr. 1. Vedrine aviatikus tegnap este 6 óra 18 perckor Poitiersben felszállott és 8 órakor Issy-le-Moulineauxban földet ért. Az aviatikus 146 kilométernyi óránkénti sebességgel repült s így leverte s gyorsasági rekordot. Me vagy holnap az aviatikus visszarepül Poitiersbe.

Elhunyt költő.

KUFSTEIN, ápr. 1. Greif Márton, a világhírű osztrák költő, ma 73 éves korában hirtelen meghalt.

A véderőreform előkészítése.

BÉCS, ápr. 1. Hazai Samu honvédelmi miniszter Bécsbe érkezett, ahol találkozni fog a miniszterelnökkel. A honvédelmi miniszter az osztrák és közös miniszterekkel tanácskozni fog a véderőreform beterjesztésének időpontja iránt.

A miniszterelnök nyilatkozata.

BUDAPEST, ápr. 1. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök ma a képviselőház folyosóján az újságírók előtt kijelentette, hogy a kormány a husvétü szünet után új indennitást fog kérni a parlamenttől. A husvétü szünetig elvégzik a belügyi tárcát s minthogy egy-két hétre nem érdekes indennitást kérni, a kormány valószínűleg egy-két hónapra kér felhatalmazást.

Matrózok szerencsétlensége.

POLA, ápr. 1. A Satyr hadihajó tegnap este a Bellona mólóból elindult, hogy az őrség felváltásához szükséges legénységet elszállítsa. — A hajó vezetője nem vette észre, hogy a Satyr előtt egy kifeszített vaskötél fekszik, melynek a Satyr teljes erővel neki ment. — Az elszakított vaskötél levegőbe vágódó része a fődélzetben álló matrózok közül háromnak a lábát elvágta, úgy hogy a levágott lábak a tengerbe estek. Megsebesült még egy negyedik matróz ts. A négy szerencsétlenül járt matrózt halálos sebbel a kórházba szállították.

A lábatlani koleragyanus eset.

BUDAPEST, ápr. 1. A belügyminiszter által Lábatlanba kiküldött közegészségügyi felügyelő hivatalosan jelenti, hogy az Esztergom-megyei Lábatlanban koleragyanus megbetegedést állapított meg. A hatóságok a legszigorubb intézkedéseket megtették s a beteg hozzátartozóit elkülönítették.

Öngyilkos főkönyvelő.

BUDAPEST, ápr. 1. A Rákóczi-ut 55. sz. alatti lakásán ma Grünwald Sándor, a Budapesti Bank főkönyvelője agyonlőtte magát s nyomban meghalt.

Schwarz & Gerő - Corso

Női divat osztály

Tavaszi alkalmi vétel

Angol kosztümök	K 24.—	től feljebb
Bluzok selyemből	10.—	„ „
„ delainból	6.—	„ „
„ angol zephirből	3.50	„ „
„ batistból	4.50	„ „
Aljak gyapjuszöveiből	5.—	„ „
Juponok lüsterből	5.—	„ „
„ selyemből	12.—	„ „
„ batistból	8.—	„ „
Japán napernyők tiszta selyemből	7.50	„ „
Pongyolák delainból	10.—	„ „
„ kretonból	5.—	„ „

Gyermekruhák, paletók, félharisnyák, sportingek, óriási választékban.

Glacé keztük K 2.— től feljebb

Női harisnyák óriási választékban.

Alapított: 1778.

Saját termés!

Számos kitüntetés!

A leghirebb finom palack és asztali borok, Asti Spumanti és habzó Refosco valamint francia pezsgő — kapható: —

Cerovac Antonionál - Pingvente (Istria)

Különlegesség:

Szőlőnedv, alkoholmentes ital, a legtekintélyesebb orvosok által ajánlva.

Főraktár Ausztria és Magyarország részére:

Bruck a Mur

Fiume, a Magyar-Horvát tengerpart, Horvátország, Istria és Dalmácia részére:

Fabich Ferdinando, Fiume.

:: Telefon 10-34 ::

REIS J.

Fiume. Via delle Pile 4. sz.

(a városi takaré- és zálogházzal szemben).

Nagy raktár férfi-, női- és gyermekcipőkben, flanel-, battiszt- és selyembluzokban. Juponok és aljak, Uri- és női fehérneműk, nyakkendők, zsebkendők, boák stb. és divatos női kiegészítők. Magyar kiszolgálás. Igen olcsó árak.

SZATHMÁRY GYÖRGY
MÉSZÁROS ÉS HENTESMESTER
 FIUME, Vicolo della Germania I.
 Telefon 11-72. Telefon 9-87.

WELLMANN TESTVÉREK
 VAS- ÉS FÉMÁRUKERESKEDESE

Via del Pozzo 2. - FIUME - Via del Pozzo 2.

Nagy raktár tiszta alumínium-, bern-dorfi tiszta nikkell-, valamint zomán-cozott bádogg- és öntöttvas edények-ben. - Konyha és tizedes mérlegek, súlyok stb.
 Szolid kiszolgálás. Olcsó árak.

NEMES HENRIK BAZÁRJA
 FIUME Via Fiumara 4.

A legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás!
 utazási cikkekben, cipőkben, férfifehérne-műkben, konyhaeszközökben és díszmü-tárgyakban.
 Nagy raktár gyermekkoszik és játékkártyákban.

2 évi jótállás.
VÁLOGATOTT MINTA-GYŪJTEMENYTUCATJA
 K. 5.—
 „Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbiz-hatóbbat ajánlja.
 Kapható Fiumében: a Prodam, Cattí, Mizzan és Budak-féle gyógyszertárakban, továbbá F.lli Pavacic, Benco Ernő és Papp Rudolf drogériájában. Erd. árjegy-zék ingyen az „OLLA“ Gummiköz-ponttól Wien II/297 Praterstr. 57

„DE LA VILLE“
 SZÁLLODA, KÁVÉHAZ ÉS ÉTTEREM
 FIUME, DEÁK-KORZÓ.

— A magyarság találkozó helye. —
 Az étteremben délelőtt 9 órától izletes villásreggeli olcsó árakon.
 A kávéházban esténként KOVÁCS JÓZSEF jóhírnevű kaposvári cigányzenekara hang-versenyez.
 TULAJDONOS:
 BUDAI KÁROLY

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a
SZÉP, ÜDE ARC

mily hatalom és kincs az, mily előnyökben
 részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem ele-gendő, hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a legfontosabb, hogy az arcbőre tiszta sima legyen.
 A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak az arcbőr ápolására, a szépség fentartására és emelésére.

A FÖLDES-féle

**MARGIT-
 CRÉME**

az egyedüli szer, mely 5—6-szori használat után biztosan eltávolít kiütéseket, pattanásokat, mit-eszert, szeplőket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehériti, üdíti és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Créme teljesen ártalmatlan, páratlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor.
 Készíti és postán küldi:

FÖLDES KELENEN gyógyszerész ARADON

Kapható Fiumében:
 Babich Hinko, Cattí György, Ernesto Benco drog. Pro-dam Johann, Franco Prodam, Jechel Francesco drog.
 Dr. Mizzan A. Pavacic F.lli gyógyszertárakban

VIII. évfolyam.

„A Tengerpart“

január 1-én

VIII. évfolyamába

lépett.

Az évfordulóval együtt
„A TENGERPART“
 :: terjedelme kibővült ::

a mennyiben most négy oldalnál nagyobb terjedelemben — részben 6, részben 8 oldalban — jelenik meg.

Naponta tárcát közlünk, távirati rovatunk kibővült és a közgazda-sági kérdésekkel az eddiginél is nagyobb mértékben foglalkozunk.

A megnagyobbitás dacára Fiume legrégebb magyar napilapjának előfizetési ára továbbra is a régi maradt.

Egy évre	--- K. 24.—
fél évre	--- „ 12.—
negyedévre	--- „ 6.—
egy óra	--- „ 2.—

Tisztviselők fél áron kapják „A TENGERPART“-ot.

□□□

Mutatószámokat egy hétfőig ingyen küldünk.

Előfizetéseket posta és telefon útján is felvesz
 «A TENGERPART» kiadóhivatala Fiume
 Vicolo dell' Ospedale Wurzer-ház 1. emelet.
 Telefon 229. sz. Postafiók 105. sz.

VIII. évfolyam.

G. GILLIAM = FIUME

fűszer és csemegekereskedő

Telefon 9-90

Via dei Negozianti 4.

Telefon 11-85

Mától kezdve raktáron:

Prágai, kassai, debreceni sodar.
 Valódi debreceni kolbászfélék, füstölt malachus karaj.
 Tejen hizlalt vágott baromfi, rántani való idei csirke.
 Valódi pozsonyi diós és mákos patkó, kitünő tea és főző vaj.
 Caviár, bialuga, malosol (egészen sótalan, nagyszemű)
 úgy mint Elbe, Stöhr és Ship Caviár.
 Mindenféle borok, pezsgők, likőrök a legjutányosabb árban.

25

kor.-ért

készül saját műhelyemben egy férfi öltöny, felöltő vagy télikabá
 finom gyapjuszövetből, a legújabb divat szerint

Kardos Ármin férfiszabó, Budapest

VII., István ut 14.

Vidékre mértékvétel-utasiítás és posztóminták bérmentve küldetnek.

Hôtel Jolanda & Bavaria

étteremmel és kávéházzal

Riva Schiavoni **VELENCE** Riva Schiavoni
a Lido-hajóállomással szemben.

A tengerre néző, szép, modern szobák.
Fedett és nyílt terrasz. :: Német és
:: magyar konyha. ::

Müncheni és pilseni sör egyenesen a hordóból kimerve.
Levelezés minden nyelven.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

Via Governo 2, II. em. A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villamos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslevétel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek. :: Telefon 11-89. ::

„M-i-i-t?” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigarettafüvek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi! Minden fadoboz érdekes Röntgen-képeket tartalmaz.

Harisnyakötőde Fiumében.

Deák korzó 20. sz.

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, úgy kör- mint hosszugépen. Harisnya fejelések jutányos árban végeztetnek. Minél több szives megbízást kér

Czimmermann Györgyné.

Megnyílt a

„Mercur” Drogheria

FIUME

Via Pomerio 758. szám alatt.

Ferlan Giovanni

butorraktára

Via Ciotta 3 sz. alatt megnyílt.

Nagy készlet mindennemű szalon- és egyszerű butorban. Rézbutor. Kárpitosműhely. - Asztalosműhely.

Olcsó árak.

KIADÓTULAJDONOS; „A TENGERPART” LA PKIADÓ VÁLLALAT.

Bonin penzió Velence

Corte Barozzi, a Britannia-
!! szálló mellett. !!

Kitünő bécsi konyha, különösen magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolság a Márkus-tértől.

Első Fiumei Magyar

Karpitos és diszitő

Viale Deák 26 - FIUME - Viale Deák 26

Modern tükördívánok, szőnyegdiván, garnitúrák, matracok készen kaphatók. Vállal a leg egyszerűbbtől a legmodernebb berendezésig minden nemű kárpitos, diszitő és angol börmunkát jutányos árban.

Szives pártfogást kér

Eisler S. kárpitos.

PENZIO VILLA PUNTA LUSSINGRANDE

Egész éven át nyitva. - Saját tengeri fürdő. - Modern kényelem. - Elsőrendű konyha.

Magyar tulajdonos.

Lazić Dušan vésnök

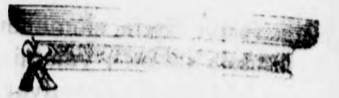
Fiume, Deák Korzó 30. sz.

Elvállal minden e szakba vágó munkát, u. m. fehérnemű monogramozáshoz szükséges be-tütmetszést ezüst acél és réztáblácskák metszését, irógép tisztogatását és javítást. Levelezőlap hívásra házhoz jövök.

GREDELJ J. sapkás

Fiume, Via Germania 2.

Saját gyártmányu, civil-, egyenruha- és vasuti sapkák nagy készlete.

Mérsékelt árak. Pontos kiszolgálás.

VENIER szálló és penzió VELENCE

Ponte Goldoni a Szt. Márk tér mellett.

Lakosztályok és szobák ujonnan berendezve villanyvilágítással, fűtéssel és fürdővel személyenként 2.50 lirától feljebb. Penzió 8 lirától feljebb.

Telefon 1528

Tulajd. Bertoldi és Luca.

Mosó és tisztító intézet

Via M. Buonarroti 10.

Minden e szakba vágó munkát leszállított árakon a legpontosabban végez.

A mosás és vasalás csak kézi erővel történik, tehát nincs ruharongálódás.

Sziveskedjék állításaimról meggyőződni. A ruhákért házhoz küldök!

Telefon 11-41.

Sámson Antal.

ROYAL SZÁLLODA

Kossuth Lajos u. - FIUME - Interurb. Telef. 121.

- Központi fekvésű elsőrangú családi szálló -

a villamos vasut mentén, lift, fürdő, villanyvilágítás stb.

Omibus minden vonatnál.

Tulajdonos DRASKOVICH MIKLÓS.

Teljes hálószoba berendezés,

valamint más butorok is elköltözés miatt eladó.

RÓTH SÁNDOR

Via Clotilde Traversale I. szám.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy az eddigi Via Governo 9. sz. alatti fűző üzletemet a

Via Molo 2. sz. alá

helyeztem át. Dus választéku raktár mindenféle fűzőkben 4 koronától a legdrágább kivitelig.

Szives látogatást kér tisztelettel Morgenstern Viktoria első fiumei fűzőszalon

SZABO VIKTORIA MOSODÁJA

Via Serpentina 20. sz.

Gyűjtőhely: Via Alessandrina 4. a kapu alatti tözsdében

Marólug nélküli kézi mosás.

Mindenféle női piperék, férfi-ing,

gallér, kézelő stb. a legpontosabban

:: elkészítve házhoz szállítatnak. ::

Mindennemű kézimunka,

valamint előnyomások, és elkezdett hímzések, ugy- szintén női disztárgyak és női fejdíszekből óriási választék.

Kérem áruim megtekintését minden vételkényszer nélkül. WEISZ és TARSÁ, FIUME, VIA ADAMICH (Európa-szállóép.)

HAJELTÁVOLITÁS

hölgyeknek arc- és karról 5 perc alatt, fájdalom nélkül. Bámulatos eredmény. Vidékre szert pontos utasítással, diszkrétén küldök, csakis „Mirakle” törvényesen védett és bejegyzett védjeggyel ellátott szer valódi. Artaimatlanágért, eredményért jutállok, Párizsi kozmetikai kiállításán aranyéremmel kitüntetve

POLLÁK SAROLTA VI. T. Andrássy-ut 38. szám, I. em. utánzásoktól óvakodjon. 157-98. Fogad egész nap.

Uj cselédközvetítő

iroda nyílt meg az Andrásy-utca és Remai-utca 4. számú ház sarkán.

Szives megbízásokat kér

Telef. 12-69.

Bratusa Károly

UJ VASKERESKEDÉS!

Igen nagy választék mindenféle email és alumínium edényekben, kályhák, csövek, ablaküveg, petrolium és mindennemű lakatos éz asztalos szer- számokban. --- Jutányos árak.

MILLICH ROMUALDO

PIAZZA DEL GIARDIMO PUBBLICO

Butor vétel.

Jó állapotban levő használt berendezéseket, valamint egyes butor darabokat megfelelő árban veszek

Róth M.-nél

Via G. Parini 21. szám I. emelet

NYOMATOTT CHILKO JÓZSEF „MERCUR” NYOMDÁJÁBAN FIUME.